

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De vacatione beneficij contingente ob assecutionem alterius. punct. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

beneficium collatum sit vacare, beneficium censetur. Nam beneficium nemini conferri potest, quin prius vacet, sed non potest prius vacare, quam conferatur, nisi vacet per resignationem admissam. Ergo vacat per hanc resignationem: & colligitur ex clementi. 1. de rerum permutat. c. licet eodem tit. in 6.

1 Ex hac doctrina ferè ab omnibus approbata inferitur decisio illius questionis: an facta à compertutantiis resignatione suorum beneficiorum, & à superiore admissa, si permutatio non habet effectum, possunt compertutantes ad sua beneficia redire; Item an debeat redire sine noua collatione; præmissis variis, sententiis quas tradidit Az. 2. p. lib. 7. cap. 29. q. 21. Garc. 11. p. de benef. c. 4. à n. 5.

3 Distinguedi sunt plures casus, in quibus contingere potest permutacionem non habere effectum si enim culpa sua permutatio non habet effectum; quia cat. bas beneficio permutando, vel illius legitimo titulo, ob quã causam beneficium ab alio compertutante cuiusdam estis non poteris beneficium tibi de nouo collatum retinere; sed debes dimittere, & compertutans, qui consensit non est tuæ culpæ, poterit propria autoritate ad proprium beneficium reuerti, quia nulla fuit eius dimissio; co quod fuerit facta sub conditione: quod tu beneficium firmum illi conferendum dimitteres, quod cum non feceris, dimissio non tenet. Azor. dicto. cap. 29. quest. 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 195 Thom. Sanch. lib. 2. cap. 26. num. 9. & ex parte consentit. Garc. dicto c. 4. num. 6. Si autem tua culpa permutatio effectum non habuerit: quod incapax fueris beneficii recipiendi, nequaquam redire poteris ad beneficium dimissum; quia conditio, sub qua beneficium dimissisti, executioni mandata est: hæc enim conditio nulla alia fuit, nisi quod alius suum tibi beneficium dimitteret, quod fecit. Tibi ergo imputandum est, quod non obtinueris beneficium ab alio dimissum, Ergo obtinam culpam alius punitandus non est iure quod habet, vt sibi tuum beneficium conferatur, maxime si de facto collatum est. Non ergo poteris ad beneficium dimissum redire.

Quod si absque tua culpa non habuit permutatio effectum in alio compertutante, eo quod compertutans antequam tuum beneficium illi collatum esset mortuus esset, vel fuit factus incapax collationis, tu non poteris ad beneficium dimissum redire, quia ex parte tua perfecta fuit permutatio, & per accidens est quod non fuerit tuum beneficium alteri compertutanti collatum, cum per te ipsum non steterit. Gonz. gloss. 15. §. 2. à num. 40. Quod si beneficium compertutantis recepti antequam tuum dimitteres, & tempore, quo dimittere debebas compertutans decessit, vel incapax est recipiendi, poteris vtique beneficium retinere, & tuum, & compertutantis, nisi essent incompatibilia, sic Lessius dicto c. 34. n. 197. Az. 2. p. l. 7. c. 29. Garc. 11. p. c. 4. num. 10.

4 Secundo inferitur ex vacatione per resignationem in fauorem, seu permutacionem impediri optionem & expectatiuam, Quia vacant ad effectum, vt designatis conferantur; & tradit Azor. 2. p. l. 7. cap. 30. quest. 7. Garc. pluribus relatis, 11. p. de benef. cap. 4. num. 4. Gonz. gloss. 34. num. 35. & 36. Flamin. lib. 2. q. 20 per totam.

§. VI.

De vacatione beneficii contingente ob affectionem alterius.

- 1 Qualiter beneficia iuxta diuersa tempora incompatibilia fuerint.
- 2 Si obtineatur beneficium simplex cum alio incompatible, tenent plures non vacare ipso iure.
- 3 Verius est oppositum.
- 4 Vt quæque beneficium priuatis, si vtique vt retinere presumis.
- 5 Beneficia incompatibilia per se, si sub eodem titulo uniformia sint, vacant ipso iure.
- 6 Si in eadem Ecclesia difformia sint, vel in diuersis uniformia sub distinctione respondentur.
- 7 Apponuntur duas limitationes.
- 8 Si sufficiens sit ad tuam sustentationem vnus ex illis, non potest aliud nisi ex Pontificis dispensatione, obtinere.
- 9 Sed quid si habent beneficium sufficiens aliud concedatur. Affirmat Garc. valere collationem ab ordinario factam, si casus à delegato.
- 10 Idem in vtroque dicendum est.
- 11 An obtento secundo beneficio sufficiens vacet primum ipso iure. Negant aliqui.
- 12 Sub distinctione fit satis questioni.
- 13 Obtento beneficio insufficienti, si secundum sufficiens obtineas non vacat primum, tamen contrarium Garcia sentiat.
- 14 Quod dicatur beneficium sufficiens.
- 15 Preponitur quadam obiectio, Et fit illi satis.
- 16 Beneficia litigiosa vacant obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilia.
- 17 Quid de quodam speciali casu.
- 18 Habens duo beneficia incompatibilia ex dispensatione, si tertium litigiosum obtineat nulla est collatio.

- 19 Beneficia acquirenda, seu ius ad beneficium vacat obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilia.
- 20 Qualiter secundum beneficium obtinendum est, vt vacationem inducat prius obtenti.
- 21 Quando censetur pacifice beneficium obtinere.
- 22 Debet esse obtentio fructifera beneficii.
- 23 Duplex limitatio apponitur. Sed vnã admittimus, aliam reiicimus.
- 24 Si secundum beneficium de facto, & non de iure obtineas, vacat primum.
- 25 Quando ob obtentionem secundi beneficii impediatur resignare primum.
- 26 Pontifex in pluralitate beneficiorum incompatibilium dispensare potest.
- 27 An censetur dispensare, eo quod beneficium concedat consensu aliorum, que obtinet.
- 28 Quid dicendum de aliis Pontifice inferioribus.

Pendet huius questionis intellectus ex eo quod intelligas qualiter beneficia incompatibilia sint. Nam pro diuersitate temporum diuersimodè incompatibilia fuerunt. Antè concilium Lateranense sub Alexand. tertio duæ dignitates, vel duo beneficia curata, vel aliàs residentiam expostulantiã ita erant incompatibilia, vt vno obtento alterum non vacaret ipso iure sed obtinens obligatus erat vnus ex illis dimittere, quod ipse maluerit cap. referente cap. præterea de præbendis. Deinde in iplomet concilio Lateranen. sub Alexand. IV. in cap. quia nonnulli de clericis non residend. non concedebatur obtinendi electio, sed obtento secundo beneficio si primum non dimitteret, secundo priuandus esset: paulo post Innocent. 111. in eodem concilio relatus in cap. de multa de præbendis, statuit obtinentes supradictas dignitates, officia personatus, aut alia quæuis beneficia curata: primum vacare ipso iure per adeptionem secundi est vtique vtinere quis contenderit, secundo per sententiam priuaretur, & addit, vt nullus in eadem Ecclesia plures dignitates, aut personatus habere præsumat etiam si curam non habeant animarum: consentit. capit. literas. de concess. præbendis. & cap. consuetudinem. De consuetud. in 6. ibi Nulli liceat de casero, nisi vnicum personatum, vel dignitatem aut preposituram, siue administrationem, vel officium perpetuum quocunque nomine censatur cum præbenda in simul absque dispensatione dicta sedis in eadem Ecclesia obtinere, vel iam obtenta obtinere. Quod si à quoquam secus præsumptum fuerit, irritum sit omnino, idem ferè habetur in clement. fin. de præbendis. & dignit. vbi in eadem Ecclesia retinere quis duas præbendas non potest, tamen si vnarum sit dignitatis accessoria. Post hæc Ioann. XXII. in extrauag. execrabilis, de præbendis. §. que tamen. & §. qui vero, decreuit vt obtinens secundam dignitatem, personatum, officium, vel beneficium curatum vacaret primum ipso iure, & si vtique vtinere præsumpserit, secundum similiter vacaret, & remaneret inhabilis ad ordines, & ad omnia alia beneficia acquirenda. Tandem successit Trident. concilium quod sess. 7. cap. 4. de reformat. in hac verba pronunciat. Quicunque de casero plura beneficia curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, siue per viam unionis ad vitam seu commenda perpetua, aut alio quocunque nomine, & titulo contra formam sacrorum canonum & præsertim constitutionem Innocent. III. qua incipit de multa recipere ac simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsi iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure, etiã præsentis canonis vigore priuatus existat, c. 17. sess. 24. de reformat. inquit idem concilium in posterum vnã tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam eius cui conferretur honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo vtinere personalem residentiam non requirat eidem conferri. Hæcque non modo ad cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia tam secularia, quam regularia quæcumque etiam commendata pertineant cuiuscumque tituli aut qualitatis existant.

Vt ergo supradictæ constitutiones, & incompatibilitas beneficiorum clarius eluceant plures difficultates veniunt examinanda.

2 Prima est, an beneficia simplicia residentiam expostulantiã ita sint incompatibilia, vt secundo obtento primum vacet ipso iure. Et idem est de canonicatu cum curato, aut per obtentionem pacificam vnus primum ipso iure vacet. Et quidem ex constitutionibus ante Trident. editis clarè constat ipso iure non vacare. Nam c. referente & præterea. De præbendis hæc beneficia incompatibilia obtinenti dabatur optio. vt quod maluerit eligeret in c. quia nonnulli delegabatur electio, & secundum mirrabat non ipso iure, sed per sententiam in c. de multa; & extrauag. execrabilis, non de his beneficiis incompatilibus sed de dignitatibus, personatibus officijs, beneficiis curam animarum habentibus, est fermo. Ergo beneficia simplicia incompatibilia obtinentes ipso iure non vacabant ante concil. Trident. Quod autem ex Trident. decreto, sess. 7. c. 4. de reformat. vacent, non leuem difficultatem intulit Nauarr. lib. 3. cons. tit. de præbendis. cons. 34. in priori edit. eo quod à iure antiquo recedendum

dendum non est nisi nouo iure cogente, ex leg. *præcipimus*, *Cod. de appellacionib.* At Trident. non videtur de his beneficiis loqui, sed solum de beneficiis curatis, de quibus loquitur *tex. in c. de multa*, ad summum de dignitatibus, personatibus, & officiis, de quibus in extrauag. *excecrabilis*, vel de beneficiis sub eodem recto consententibus, de quibus in *c. litteras*, de concess. *præbende*. & *clem. fin. eodem tit.* quod non leuiter indicat illa dictio copulatiua *etiam*, quæ denotat non aliam vacationem præfenti decreto induci, quam quæ aliis factis canonicibus, & præfentim constitutione Innocent. 111, inducta erat. Ob quæ Nauarr. supra dicto loco censet seculæ declaratione Cardinalium non induci in his beneficiis ipso iure vacationem. Idem tenet Lessius *lib. 2. cap. 34. num. 145.* & absolute absque hac limitatione eam defendunt. Flamin. Patinus *de resignat. lib. 3. q. 3. num. 132.* Marcus Anton. Genouen. *in praxi Archiep. Neapol. c. 64. n. 4.* & 5. Piacens *in praxi Episcop. 2. p. c. 5. n. 26. v. secundo*, P. Lopez de August. *ad sum. bullar. Quaranta verbo beneficiorum resignatio caus. 6.*

3. Nihilominus pro certo tenendum est vacationem induci ipso iure cuiuscunque beneficii simplicis residentiam præfiam expostulantem per obtentionem pacificam secundi incompatibilis: sic pluribus decisionibus Rota, sacreque congregationis declarationibus firmant *Gonz. gloss. 15. à num. 16.* Garc. 11 *p. de benef. cap. 5. à num. 83.* Azor. 2. *p. lib. 6. cap. 33. quaest. 2.* Ratio est: quia concilium generaliter prohibet sub priuatione ipso iure receptionem, & retentionem plurius beneficiorum curatorum aut alias incompatibilia: sed supra dicta beneficia simplicia sunt incompatibilia illaque retinere est contra statuta, & constitutiones relatas in *cap. referent. cap. præterea de præbendis*. Ergo vacat ipso iure. Neque ut præfenti concilio in nouat solum vacationem ipso iure ob pluralitatem beneficiorum incompatibilium *ex c. de multa*. Sed hanc vacationem ipso iure iuxta illius constitutionis dispositionem extendit ad quælibet beneficia incompatibilia, ita ut præfendens illa beneficia incompatibilia recipere, & retinere priuatur illis beneficiis ipso iure, sicut priuatur in *cap. de multa*, & *extrauagant. excecrabilis*.

4. Hinc fit te priuari non solum beneficio simplicis primo obtento, sed etiam secundo, si utrumque retinere præsumpseris, quia concilium absque vlla distinctione primi, vel secundi dicit te esse beneficiis priuatum ipso iure. Item quia licet in *cap. de multa*, secundo beneficio non priuatur ipso iure, sed priuandus ueniasat in *extrauag. excecrabilis*, utroque ipso iure priuatur, si utrumque retinere præsumpseris. Sed concilium in eo qui obtinet beneficia aliis compatibilia, indicit ipso iure priuationem, beneficiorum iuxta priuationem quæ sacris canonibus statuta est. Cum ergo sacris canonibus statuta sit priuatio ipso iure non solum primi, sed etiam secundi beneficii ob retentionem utriusque *ex dicta extrauag. excecrabilis*, efficitur sanè te priuatum existere: sic Garcia 11 *p. de benef. cap. 4. num. 194.* Censuris autem præsumptuosè beneficia incompatibilia retinere, quoties sciens esse incompatibilia retines, quia laram culpam committis, quamuis à iudice monitus non sis, satis enim lex ipsa te monet. *Garc. loco allegato numer. 95.*

5. Secunda difficultas est de beneficiis simplicibus per se compatibilibus, an inquam hæc vacent ipso iure, si ea retinere præsumpseris; Et quidem si sint uniformia sub eodem recto, vacant ipso iure. Quia esto ex munere, & residentia compatibilia sint, cum nullum ex illis residentiam expostulet; at quia iure ipso mutuo se excludunt *ex c. litteras de concess. præbende clem. fin. eodem tit.* ex iure ipso sunt incompatibilia, & obtento secundo vacat primum ipso iure, & sic tradit Glossa & Abbas *ibi*. Azor. 2. *p. lib. 6. cap. 1. q. 3.* Garc. 11 *p. c. 5. n. 18.* Hojeda *de incompatibil. benef. cap. 20.* Tusch. *lit. B. cont. 64. & 66.* Greg. Lopez. *leg. 3. tit. 16. part. 1.* & alij apud ipsos. Adde non solum primum beneficium vacare, sed etiam secundum, si utrumque retinere præsumpseris *ex supra dicto Trident. decreto*, si quidem iuxta formam factorum canonum beneficia uniformia in eadem Ecclesia sunt incompatibilia ex iure. Sed inquires quæ sint beneficia uniformia sub eodem recto, quæ difformia? Respondet illa esse uniformia, quæ cum sita sint in eadem Ecclesia, capella, seu cæmeterio illi contiguo, idem ministerium, & exercitium habent, & eandem congregationem constituunt: illa verò difformia, quæ diuersa munera obtent: si enim vna capellania instituta est, cum obligatione dicendi singulis mensibus 14. missas, alia verò cum obligatione dicendi duas, aut aliud onus habundis, dissimiles sunt, non similes: sic Nauarr. *conf. 16. de præbendis in nouis*, & *conf. 35. in antiquis*, Gonzalez *gloss. 10. n. 86.* Garcia 11 *p. de benef. cap. 5. n. 269.* & *seqq.* August. Barb. *alleg. 62. n. 14.*

6. Si autem in diuersis Ecclesiis beneficia existant, vel si in eadem existant, difformia sint, distinguendum est an congrua sustentationi singula sufficiant an non? Si nullum ex illis sufficiat, poteris absque dispensatione omnia retinere. Quia nullo rextu apparet hoc tibi esse prohibitum, eaque de causa Trident. *sess. 24. c. 17. de reformat.* inquit vnum tantum beneficium simplicis conferatur, quod si ad vitam eius cui conferatur honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplicis suffi-

ciens, dummodo utrumque personalem residentiam non requiratur eidem conferri, Neque hanc potestatem denu concilium Episcopis concessit, sed declarauit quæ alias iure ipso illis competebar. tradit. *Garc. 11 p. de benef. c. 5. à n. 235.*

7. Quod limitandum venit; dummodo eiusdem Ecclesie plura non sint. quam duo. Nam triplicem esse in vna Ecclesia iure ipso prohibetur, & abique Pontificis dispensatione id fieri non potest *sic gloss. fin. in clem. fin. de præbend. & pluribus relatis Garcia 11 p. de benef. cap. 5. n. 238.* Deinde limitandum est, nisi magna sit beneficiorum coactatio: quia hæc difformitatem causat, & scandalum generat. Flamin. *1.3. de resq. q. 1. n. 139.* Barbosa *allegat. 62. n. 3.* Garcia 11 *p. cap. n. 273.* Raro tamen est magna beneficiorum multitudo quoniam aliquod, vel aliquot ex illis sufficientia non sint congrua sustentationi.

8. Verum si aliquod ex illis sufficiens sit ad tuam congruam sustentationem, nequaquam poteris absque Pontificis dispensatione aliud sufficiens retinere. Quia in supra dicto Trident. decreto expressè cauetur nemini habenti beneficium sufficienti aliud esse concedendum, subintelligitur ad effectum retentionis: sic Garcia 11 *p. de benef. cap. 5. à n. 273.* Barbosa *allegat. 62. n. 8.* Tamen in Hispania videtur contrarium consequentia seruari: vt passim ordinarij habenti beneficium sufficienti conferant. Sed non est sustentanda hæc consuetudo, cum sit expressè contra iurum concilium.

9. Sed quid si ordinarius de facto conferat beneficium sufficienti tibi habenti aliud, teneat concessio & beneficium prius obtentum vacat, vel vacat utrumque si utrumque præfiam retinere. Affirmat *Garc. dicto cap. 5. n. 283.* concilium validum esse si fiat ab ordinario: sed si fiat à delegato Pontificis. Nam ordinarius potestatem habet providendi de beneficio ei qui alij habet sufficienti, cum obligatione ut statim vno habitum dimittat, delegatus verò Pontificis nequaquam videtur hæc potestatem habere, siquidem non habet potestatem providendi nisi personas idoneas iuxta *tex. in cap. u. c. 19. de præbendis in 6. beneficiis autem competenter non videtur idoneus prouisioni nouæ*. Deinde affirmat Garcia facta prouisione secundi beneficii sufficientis vacare ipso iure primum sufficienti, quia cum sint incompatibilia hæc beneficia ob sufficientiam, dicto *cap. 17. sess. 24.* & beneficia alias incompatibilia ipso iure vacant *ex tex. in c. 4. sess. 7. de reformat.* fit hæc beneficia vacare, & ita declarata factam congregationem refert *Garc. supra.*

10. Cæterum existimo concessionem beneficii sufficientis factam habenti beneficium aliud sufficienti validam esse, non solum si fiat ab ordinario, sed etiam si fiat à delegato Pontificis. Quia habens beneficium sufficienti incapax non est aliud sufficienti recipiendi, si velit prius habitum dimittere, si tamen habens beneficium curatum aliud curatum recipere potest cui voluntate dimittendi primum. Ergo potestatem habens providendi in beneficio personas idoneas hunc prouidere poterat. Quod si habens beneficium sufficienti, velit de alio sufficienti prouidendi cum retentione prioris, non solum delegatus, sed etiam ordinarius illi præstare poterit, quia ordinario non licet habenti sufficienti, illudque retinere volenti aliud sufficienti conferre. Et si teneat hanc fecere collationem nulla erit, virope de persona inhabili, & incapaci.

11. Maiorem mihi difficultatem infero: an obtento secundo beneficio sufficienti vacet primum ipso iure; Nam licet *Trid. sess. 7. c. 4.* inducat vacationem ipso iure in beneficiis aliis incompatibilibus, siue sint incompatibilia ex munere, siue ex iure non videtur comprehendere horum beneficiorum incompatibilitatem; quia hæc incompatibilitas non tam est beneficiorum quam beneficiarij, cui est illorum beneficiorum iure dicta collatio: & ita non vacat primum beneficium ipso iure secundo sufficienti obtento, sed venite vacandum, tenet alia relatis *Gonz. gloss. 15. n. 26.* Barb. *alleg. 62. n. 3.*

12. Hinc colligere potes quid dicendum sit, si tibi habenti beneficium sufficienti, aliud non sufficienti conferatur. Nam attenda opinione Garcia, qui dicit hæc beneficia incompatibilia esse eo quod nemini habenti beneficium sufficienti aliud conferri possit dicendum est obtentione secundi beneficii primum ipso iure vacare. At *Gonz. & alij* negates hæc beneficia incompatibilia esse ex munere ex iure; sed solum ex persona, censere debent obtentione secundi beneficii sufficientis primum sufficienti non vacare ipso iure, sed venite vacandum.

13. Sed adhuc in opinione Garcia est dubium, an obtento primo beneficio insufficienti, si secundum sufficienti obtentum, vacet ipso iure per obtentionem secundi primum insufficienti. Affirmat Garcia *dicta 18. p. cap. 5. n. 309.* eo quod finis Concilij sit, ne quis duo beneficia habeat, quorum alterum sit sufficienti, siue illud sit primo collatum, siue secundo. Ergo illa beneficia incompatibilia sunt; ac proinde vno obtento aliud beneficium incompatibilia sunt; neque illud obtento vacare primum insufficienti oblationem secundi, neque illo obtento vacare primum insufficienti: colligitur ex concilio *sess. 24. cap. 17.* ibi enim dicitur, si beneficium collatum alicui non sit sufficienti ad honestam sustentationem, liceat aliud simplicis sufficienti ei conferri. Ergo

DE
CAST
PAL
TOR
II

supponit conciliam ex retentione primi insufficientis non impeditur secundi sufficientis collationem. Neque obstat quod vnum tantum beneficium Ecclesiasticum sufficiens singulis sit conferendum, quominus habenti insufficientis possit sufficiens conferri: quia de facto ei non conferitur nisi vnicum beneficium sufficiens aliud namque insufficientis ei non conferatur, sed collatum supponitur.

14. Petes quod dicatur beneficium sufficiens, ad honeste beneficium sustentandum? Optime huic quaestio satisfacit Glossa in cap. cum adeo de rescriptis. Et in cap. conquerente, de clericis non residentibus. Et cap. Clericus, de clericis 21. q. Menoch. de arbitrio. casu 16. Nauar. miscell. de orat. 62. Azor. 2. p. in situ. moral. l. 6. cap. 10. q. 9. Flamin. lib. 5. q. 5. n. 131. Et leg. Aug. Barbosa alleg. 19. num. 8. Et alleg. 62. num. 11. Omnes ij Doctores concludunt iudicij arbitrio relinquendum esse, spectata enim qualitate beneficii, & beneficiati plus vel minus designandum est. Beneficiario namque simplici minus designari debet quam canonico, & canonico minus quam dignitati, & dignitati minus quam Episcopo, & beneficiario infimae sortis minus quam nobili, & illiterato minus quam docto; sed quantum in his iudex arbitrat; non potest certa regula definiti: illam exitimare oportet, quae desumitur ex vita, & consuetudine timoratorum. spectat enim beneficiarius quantum illi timoratis beneficiatus eius qualitas superest, vt se possit honeste sustentare, & beneficium hanc summam attingens sufficiens erit. Aduerte tamen sub honesta sui sustentatione comprehendit sustentationem suae familiae, nempe parentum, fratrum, sororum, & nepotum egenorum; imò & filiorum, tam etsi ex legitimo matrimonio nati non sint: quia omnibus iis alimenta debeantur. Item sustentationem famulorum & equorum, quos alij similes beneficiati timorati alunt. Item eas elemosinas, & hospitalia, quaeque alij similes praestant. Quia siue his sustentari decenter non potest.

15. Sed obicit potest, non posse sacris ordinari literatum, & nobilem eo beneficio, quo illiteratus, & ignobilis ordinaretur. si ad decentem literati, & nobilis sustentationem amplius quam ad sustentationem ignobilis, & illiterati requiritur. Cum tamen in Trident. sess. 21. cap. 2. de reformat. nulla distinctio horum facta sit, sed illud beneficium statutum est ad hunc effectum sufficere, quod ad honestum victum beneficiati sufficiat. Respondeo negando sequelam. Nam licet nobili, & literato amplior sustentatio debeat, vt cum decencia, & de decore vitam transigat, non tamen debet amplior sustentatio ad effectum, ne mendicare cogatur, Item debetur illi amplior sustentatio, quatenus nobilis, & literatus est; non tamen quatenus est clericus. Sed in Trident. sess. 21. c. 2. sufficientia beneficii spectata fuit ex eo solum quod clericus esset. ad hunc tantum effectum ne cum ordinis dedecore mendicare cogatur, vt ex ipso textu constat. Ergo eadem est omnibus designanda, sess. 24. cap. 1. 7. de reformat. sufficientia beneficii absolute, & absque hac limitatione sumitur, ideoque pro dignitate beneficii, & beneficiatorum amplior, vel strictior designatur.

16. Tertia difficultas est de beneficii litigiosis: an inquam haec vacent obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilis? Recepta est omnium sententia vacare, quia nulla est ratio, quare retinendum sit: solum namque retineri poterat ob periculum amittendi secundo obtentum: at obtenta pacifica possessione illius cessat omne periculum. Ergo cessat ratio, quare litigiosum retinendum sit, ergo retineri non poterit, ac proximè vacat; & ita tenet Innocentius, in cap. in nostra de rescriptis. quem testatur Nauar. conf. 14. alias 31. de praebendis. esse ab omnibus receptum. Rebuff. in praxi. tit. de tacita renouat. vers. 3. qui litigat. Garcia referens à sacra congregatione decisum, 11. p. de benef. c. 5. n. 107. Lessius l. 2. c. 34. n. 141. Econtra vero obtentione secundi beneficii litigiosi non vacat primum pacificum, ne periculum subeas remanendi absque vilo beneficio, Nauar. Garcia & Lessius supra.

17. At contingere potest, vt obtento titulo vnius beneficii, antequam illius possessionem ceperis, obtineas secundum litigiosum, & durante litigio secundi, prioris accipias possessionem, vacabitne tunc litigiosum, secundo obtentum? Videatur vacare, quia eadem ratio militat. Nam licet sit secundo obtentum, reputatur ac si primò obtentum esset; & primum beneficium ob possessionem pacificam de nouo obtentum reputatur secundo obtentum. Nihilominus probabilis censet, cum Garcia, Nauar. & Lessio supra, non induci vacationem ipso iure, eo quo hic casus ommissus fuerit à iuribus enim solum induxit vacationem primi beneficii ob obtentionem pacificam secundi, quod non de sola possessione, sed de possessione, & titulo intelligendum est; quia illa est vera beneficii obtentio, & legis odiosa, & penales extendendae non sunt etiam ad casum similem.

18. Si autem duo beneficia incompatibilia ex dispensatione haberes, & illis retentis aliud etiam litigiosum tibi collatum esset, nulla esset collatio nisi Pontifex dispensaret collatum illo tempore beneficiorum pluralitatis; habetur expresse, cap. ordinarij. §. in conferendis de officio ordinarij. in 6. & notauit Garcia 11. de

benef. cap. 5. n. 109. & 177.

19. Quarta difficultas est de beneficiis nondum acquisitis, sed acquirendis, qualiter vacent obtentione aliorum incompatibilium: vt g. electus, vel praesentatus es ad beneficium parochiale, sed non es confirmatus, nec institutus, collatum tibi est beneficium, sed non acceptasti collationem, vacatne huiusmodi beneficium obtentione pacifica secundi incompatibilis? Respondeo ipso iure vacare, vt colligitur expresse ex clem. gratia. de refer. vbi mandatum de prouidendo expirat obtentione secundi beneficii incompatibilis; & tradit ibi Gloss. Nauar. conf. 13. alias 26. de praebendis. n. 7. Garcia 11. p. de benef. cap. 5. n. 69. Quia obtentione secundi beneficii incompatibilis tacite priori gratia renouat.

20. Quinta difficultas est, qualiter secundum beneficium obtinendum est, vt vacationem ipso iure inducat prioris obtentio? Breuiter respondeo pacifice obtinendum esse, non solum quoad titulum sed etiam quoad illius possessionem: constat ex cap. de multa. eodem tit. Et cap. licet Episcopus de praebendis. in 6. extrauag. execrabilis. Et clem. plures, de praebendis. Quod adeo verum est, vt si obtento beneficio nolis illius possessionem accipere, cum possis, vacabit primum beneficium ac si de facto possessionem obtinuisses. Quia dolus, & fraus nemini fauere debent, & constat manifeste, ex dicto, cap. licet Episcopus Et extrauag. execrabilis, & tradunt omnes.

Hinc colligere debes, si prouisus à Pontifice de secundo beneficio incompatibili nolis bullas expedire, ne arctetur illius possessionem accipere, non obinde excludere prioris incompatibilis vacationem. Quia iam per te ipsum stat, quominus possessionem secundi accipias. Garcia, referens sic decisum à Rota. 11. p. c. 5. n. 104. Secus vero dicendum est, si à possessione capiendi impediaris ob alterius in beneficium intrusionem. Quia durante hoc impedimento, etiam si pro illo remouendo nullam diligentiam facias, non conseris morosus & culpabilis in possessione, sed ad summum in remotione impedimenti, Garcia supra.

21. Conseris autem pacifice beneficium obtinere, si nulla lite super ius, aut possessionem illius molestis tempore collationis, aut possessionis acceptae, vel immediate post. Nam si immediate post molestaris, conseris in ipsa collatione, vel possessione molestari; proinde non pacifice obtinere, vt tradit Glossa in cap. Commissa, verbo pacificam, de electione in 6. Castador. decis. 9. de causa possess. n. 2. Garc. 11. p. cap. 5. n. 110. Tiraquel. in leg. si unquam, verbo susceperis liberos. n. 149. Cod. de reuocand. donat. Mascard. de probat. concl. 183. n. 42. & alij apud ipsos. Sed quantum tempus transire debeat liberum à litigio post collationem, & possessionem acceptam, ne lis superueniens turbidam, & litigiosam collationem, vel possessionem faciat, & impediat vacationem prioris beneficii obtenti, non constat inter Doctores. Aliqui enim ad annum extendunt, sed immerito, alijs deberent Ordinarij annum integrum expectare, vt prius beneficium vacans prouiderent, quod est contra stylum, & praxim receptam. Alij vero ad duos menses, quibus assentitur Castad. & Garcia supra; & merito: quia distantia duorum mensium moraliter loquendo nulla est. Quapropter si intra duos menses à recepta possessione beneficii lis mota fuerit, statim, & in continenti dici potest possessionem turbati, & vacationem prioris impedire. At si absque vilo litigio duo menses transierint, firma est possessio, & beneficium primum incompatibile vacat à puncto quo secundi fuit capta possessio.

22. Deinde vt haec collatio, & possessio secundi beneficii obtenti inducat prioris vacationem debet esse tibi fructifera. Nam si fructus illius beneficii, non tibi sed alteri applicentur siue ex privilegio, siue ex consuetudine, eo tempore quo hoc contingit, non inducit vacationem prioris beneficii obtenti. Quia quouisque tibi fructus tradantur, non conseris beneficium plene obtinere. Est decisio expressa text. in cap. si tibi concessio, de praebendis in 6. & tradit Glossa, & Abbas n. 16. Castador. decis. 9. de causa possessione n. 2. Azor. 2. p. l. 6. c. 16. q. 9. Garc. 11. p. de benef. c. 5. n. 23. & alij. Hinc inferitur, si in aliqua Ecclesia non esset receptum Trident. decretum sess. 24. c. 14. de reformat. & Bulla Pij V. 106. de applicandis fructibus, sed illis non obstantibus, fructus omnes, vel maior illorum pars pro primo, vel secundo anno fabricae Ecclesiae, vel alteri loco pio applicentur, collationem, & possessionem huius beneficii non inducere vacationem illo tempore alterius beneficii incompatibilis prius obtenti. Et idem videtur dicendum etiam si fructus mensae capitulari applicentur diuidendi inter antiquos. Quia semper est verum tibi illo tempore infructiferam esse beneficium: sic post alios tradit Garc. à n. 145.

23. Huic doctrinae duplicem limitationem adhibet Garcia, prima n. 3. 5. vt non procedat, cum alteri fructus, omnes, vel maior illorum pars est reseruata ad vitam, nisi simul se tota administratio reseruata; ne dicamus pro tota vita reseruatarum, seu pensionarij te posse vtrumque beneficium retinere. Haec tamen limitatio mihi non probatur; ideo namque retinere primum beneficium potes, si secundi beneficii fructus pro aliquo tempore sunt alteri reseruati, ne pro illo tempore cogaris mendicare. Sed haec ratio efficacius procedit, si pro tota vita alterius siue

reſeruat: Ergo illa vita durante non tibi vacat primum beneficium, ac proinde neque illud dimittere teneris, ſed vtrumque habere poteris. Secundo limitat Garcia n. 137. & bene ne procedat vbi ſolatio differat poſt mortem. Nam dilata ſolutio non impedit, quin tui ſint fructus, tibi que debiti, tibi aut tuis hæredibus aliquando applicandi.

24 Sed quid ſi ſolum de facto, & non de iure ſecundum beneficium obtineas; eo quod ob aliquod impedimentum collatio, & poſſeſſio nulla ſit, vacante primum beneficium? Alicui videbitur non vacare. Quia non præſtat impedimentum, quod de iure non fertur effectum. Sed omnino dicendum eſt, ſi ſcienter ſecundi poſſeſſionem accipias, vacare ipſo iure primum in peccam delicti commiſſi, ne ob iniuſtam poſſeſſionem melioris conditionis ſis, quam ob iuſtam, vt expreſſe deciditur cap. eum qui de præbend. in 6. Requiritur autem, quod de facto poſſeſſionem ſecundi beneficii accipias; quia illa peccata ob intruſionem imponitur, ac proinde non ſufficit, vt poſſeſſionem accipere poſſis, cum optime facias, ſi ab illa abſtineas. Garcia 11. part. de benef. c. 5. à numero 173. cum gloſſ. in clem. ſi plures, de præbend.

25 Ex dictis colligere potes, quando ob obtentionem ſecundi beneficii impediaris reſignare in fauorem beneficium prius obtentum. Reſpondeo te impeditum eſſe, quoties prius obtentum vacat ipſo iure. Nam illo caſu tuum non eſt, licet antea fuerit. Hinc ſi tibi habenti dignitatem perſonatum, officium, aliudve beneficium curatum, aliud ſimile conferatur, illud que poſſeſſionem pacifice accipias, non poſſe prius habitum in fauorem alterius dimittere. At antequam illius poſſeſſionem accipias, & in illa accipienda moroſus iudicaris, bene poteris prius habitum reſignare, vt confirmat præxiſ ſatis recepta: ſæpe enim parochus ad nouam parochiam promouetur, & canonicus ad nouam canonicatum, & antequam ſecundi poſſeſſionem accipiant, primum in fauorem reſignant.

26 Sexta difficultas eſt, quis diſpenſare poſſit, vt plura beneficia aliis incompatibilia obtineas? Certum eſt Pontificem poſſe iuxta cauſa intercedente, cum omnium beneficiorum adminiſtratio illi ſubdatur. At ſi abſque legitima cauſa plura alicui beneficia conferret, probabilis cenſeo nullam eſſe conceſſionem, vt pote aduerſam iuri naturali, & diuino: ius enim naturale, & diuinum præſcribit, ne plura ſtipendia vnum officium ſolentur concedantur, neve Eccleſia debitum miniſtris deſtituatur, neve in vnum omnia coaceruatur. Azor. 1. p. lib. 6. c. 12. q. 7.

27 Solum eſt dubium an cenſeatur Pontifex in hac pluralitate beneficiorum diſpenſare, eo ſolum quod denuo concedit tibi beneficium conſcius aliorum que obtinere: Et quidem ſi illorum qualitatem, & quantitatem cognouerit, clarum eſt cenſendum eſſe diſpenſare: at quia ſæpe ignorat beneficia que habes ſufficere ad tui congruam ſuſtentationem, tamen qualiter illorum manifeſtes, ſi de facto ea ſufficiunt, & tu non declaras, non cenſetur Pontifex diſpenſare, vt expreſſe decidi videtur cap. non poſſeſ. ſ. fin. de præbend. lib. 6. ibi: Cum verò tibi (non obtinente quod aliud beneficium obtinere noſcaris) à ſede prædicta de aliquo beneficio prouideri contingit, per hoc tecum, vt primum beneficium cum ſecundo retinere valeas non intelligitur diſpenſatum: hoc enim ſolum præſata operatur expreſſio, quod facta tibi gratia nequeat ſubrepticia nuncupari, & ita tradit Nauarr. de orat. miſcell. 61. n. 2. Gonzal. aliis relatis. gloſſ. 15. n. 27. Et ratio eſt, quia Pontifex conferens denuo beneficium habenti aliud cum facultate illud retinendi, præſumit nullum ex illis ſufficere ad honeſtam ſuſtentationem.

28 Præter Pontificem nullus alius iure ipſo habet poteſtatem diſpenſandi in pluralitate dignitatum, perſonarum, officiorum, ſeu beneficiorum curam animarum habentium. Quia lege Pontificia hæc pluralitas interdicta eſt. cap. de multa, de præbendis, extraneas excoꝛdabilis, eodem tit. & nulli habetur Legato, ſeu Episcopo hæc poteſtatem conceſſam eſt: ſic Gloſſa in ſuprad. c. & in cap. non poſſeſ. de præbend. l. 6. Mandos. de ſignatur. grat. tit. de diſpenſat. ad plura, verſ. aut loquimur. Gate. alios referens, 11. p. de benef. c. 5. num. 337. Azor. 2. p. in ſu. mor. lib. 6. cap. 12. q. 6. Item neque Episcopus, neque Legatus à latere poteſt diſpenſare in pluralitate beneficiorum ſimplicium ſub eodem tecto, quia iure communi ſunt incompatibilia: ex cap. litteras de conceſſ. præbend. & Pontifex nemini remittit diſpenſationem: ſic Azor. dicta q. 6. Garcia, n. 370. Aug. Barboſa allegat. 62. n. 12. vbi alios referit, quamuis ſi beneficia ſimplicia ſint, & perſonalem reſidentiam non requirant, nec ſint ſufficiencia teneat præxiſ. epife. 1. p. verbo beneficium. §. 7. conel. 6. Perez de Lara de capell. l. 1. c. 7. n. 13. Poſſe Episcopum diſpenſare, ſed abſque fundamento. Deinde non poteſt Episcopus, neque Legatus à latere diſpenſare in pluralitate beneficiorum perſonalem reſidentiam requirantium. Quia Concilium ſeſſ. 24. cap. 17. de reformat. expreſſe concedit habenti beneficium inſufficiens, aliud ſimplex conferri, dummodo vtrumque perſonalem reſidentiam non requirant. Ergo in his que perſonalem reſidentiam requirunt, non cadit Episcopalis diſpenſatio. Garcia. 11. p. c. 5. n. 371. Ob eandem rationem nequit Episcopus, nec Legatus diſpenſare in pluralitate beneficiorum ſufficiencium, tamen perſonalem re-

ſidentiam non requirit vtrumque: quia ſupradictum Tridentinum decretum ſtatuit vnum tantum beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſingulis conferri. Azor. 2. p. lib. 6. cap. 12. q. 6. Leſſius lib. 1. cap. 34. n. 146. Garcia 11. p. de benef. c. 5. n. 372. Quocirca Episcopus & legatus ſolum tibi concedere poſſunt duo beneficia difformia ſub eodem tecto, cum vnum congrue ſuſtentationi non ſufficiat. Item duo beneficia ſimplicia inſufficiencia in diuerſis Eccleſiis, ſi vtrumque reſidentiam incompatibilem non requirant. Garcia n. 376. Azor. ſupra. q. 6.

S. V.

De vacatione contingente ob promotionem ad Episcopatum, Abbatiam, ſeu Prælatum Eccleſiæ collegiatæ

1. Promotione ad Episcopatum omnia beneficia vacant. Et qualiter promotio intelligatur.
2. Vacant ante poſſeſſionem adeptam, quoad effectum ne reuocari poſſint.
3. Si ex vna Eccleſia ad aliam transferaris, vacat prior eo iſſe quo tranſlationis conſentias.
4. Debet tranſlatio eſſe fructifera.
5. Obtentione cuiuſlibet beneficii incompatibilis vacat Episcopatus, tamen ſi contrarium alij ſentiant.
6. Episcopus incapax eſt cuiuſlibet beneficii obtinendi ſine ſua diſpenſatione, vt verius defendimus.
6. Item vacant beneficia ob promotionem ad abbatiam ſeu prælatum

DE hac vacatione dixi hoc tract. diſp. 3. pan. 17. Certum namque eſt promotione ad Episcopatum omnia beneficia vacare ex text. in cap. cum in cunctis. §. vero, de electione. Trident. ſeſſ. 7. c. 9. & ſeſſ. 23. cap. 2. de reformat. Quod Doctores extendunt ad penſiones. Anaſt. Germon. de indul. card. §. 6. vero. n. 20. & 39. Flamin. lib. 3. q. 1. n. 8. & 78. Garcia. 1. p. cap. 5. n. 110. Barboſa 3. p. de poteſt. epife. cap. 57. num. 73. Nominem promotionis intelligo electionem, illiusque confirmationem à Romano Pontifice. Nam quouique electio confirmata ſit in Episcopatu non obtines: inſuper debes ſpectato iure communi poſſeſſionem adipiſci, vel in illa adipiſcenda moroſus eſſe, vt beneficia habita vacare cenſentur. Et idem eſt ſi poſt electionis confirmationem intra tres meſes non conſecreris: tamen poſſeſſionem non habes, vacabunt beneficia ipſo iure cap. cum in cunctis, & ibi gloſſ. & Doctores. Dixi ſpectato iure communi: nam attentio ſtylo curiæ & conſuetudine recepta Pontifici conſtituas tuam electionem ſolet decernere beneficia habita ab illo puncto vacare, & virtute huius decreti vacabant, prouiderique poterunt, & de illis prouiſi poterunt poſſeſſionem accipere antequam tu poſſeſſionem tui Episcopatus habes. Sed qua contingere poteſt, vt à poſſeſſione accipienda impediaris, & prouiſio ad Episcopatum non habeat effectum, beneficia habita non plene, & perfecte vacant, nec ſunt iterum poſſunt, ſed ſolum ſub conditione quod tua prouiſio effectum habeat, aut per te ipſum ſer quomiuſ illud tu poſſideris: ſic illius doctrina docet Garcia 11. p. de benef. c. 6. à num. 6. Azor. lib. 7. c. 16. q. 12. Aug. Barboſ. alleg. 57. n. 68.

2. Vnum tamen eſt certum ſupradicta beneficia vacare ante poſſeſſionem adeptam quoad effectum ne illa reuocari poſſint: quia à puncto prouiſionis Pontificiæ reſeruauntur, ex extraneas ad regimen de præbend. & tradit Azor. & Barboſa ſupra. Nauarr. cap. decepta. de reſtit. ſp. lib. 1. c. 34. Caſſador. dict. 2. c. 3. de conſtit. Garcia 11. p. c. 6. n. 30. Adde ex reg. 25. Cancell. omnia beneficia promouendorum ad eccleſias cathedrales, ſeu alia Prælaturas reſeruantur, ita vt nec reſignari, neque permutari poſſint à puncto electionis. Quod in Hiſpania non ſeruauntur, cum electi ad Episcopatum ſua beneficia reſignent in fauorem illorum, quos Rex optat, cum derogatione tamen ſupradictæ regule. Garcia. 11. p. c. 6. n. 37.

3. Quod ſi ex vna eccleſia ad aliam tranſſatus ſis, ſpectato iure communi vacat prior, eo ipſo quo tranſlationi ſecunde à Pontifice factæ conſentieris tamen ſecundæ poſſeſſionem non acciperis, in apibus, tranſſatis. 7. q. 1. c. quanto de vſu. l. 2. p. ſcopi. Sed hoc procedit litteris expeditis, & capitulo oſtentis, ex text. in extraneas in iuncta de electione inter communes. Nam ante illam expeditionem, & litterarum capitulo oſtentationem non habita eccleſia non vacat, & ſecundæ adminiſtrationem non habita. Gonzal. gloſſ. 1. p. n. 49. & §. 3. n. 48. Aug. Barb. alleg. 17. n. 211.

4. Aduerte hæc tranſlationem debere eſſe fructiferam: cum ſi Episcopatus ſit ex ſolo titulo, nullius beneficii præhabuit vacationem inducit. Nauarr. conſ. 14. de elect. n. 3. Flamin. lib. 3. c. 1. n. 9. & 89. Garcia 11. p. de benef. c. 6. n. 24. Aug. Barb. alleg. 57. n. 74. Azor. l. 7. c. 16. q. 12.

Contra dabunt eſt: an Episcopatus vacet ex obtentione aliorum beneficiorum etiam ſimplicium? Negat Abbas in c. cum noſtris, de conceſſ. præbend. Nauarr. conſ. 14. de elect. n. 3. n. 2. edit. Garcia alios referens. 11. p. de benef. cap. 4. n. 43. Fundamentum eſſe poteſt, quia nulli cauſum eſt ob obtentionem de-